

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

**Біла Церква
2025**

- протидія контрафакції та підвищення рівня охорони прав інтелектуальної власності через створення європейського набору інструментів для боротьби з підробками та розвиток ефективної взаємодії між правовласниками, посередниками (зокрема онлайн-платформами) і правоохоронними органами;

- забезпечення рівних умов конкуренції на глобальному рівні шляхом зміцнення ролі ЄС як провідного ініціатора світових стандартів у сфері інтелектуальної власності та посилення реагування на недобросовісні дії суб'єктів третіх країн, зокрема промислове шпигунство й спроби незаконного привласнення інтелектуальної власності під час науково-дослідної співпраці.

Отже, Єдиний патент Європейського Союзу (ЄПЄС) та Об'єднаний патентний суд (UPC) стали важливим кроком до створення уніфікованої системи охорони інтелектуальної власності в ЄС. Їх впровадження спрощує патентні процедури, знижує витрати заявників і забезпечує єдиний підхід до захисту прав, що підвищує інноваційний потенціал і конкурентоспроможність європейських компаній.

Для України досвід функціонування ЄПЄС має практичне значення в контексті євроінтеграції. Використання європейських підходів може сприяти вдосконаленню національної системи патентного захисту, гармонізації законодавства та посиленню участі українських винахідників у спільному європейському інноваційному просторі. ЄПЄС є взірцем ефективного управління інтелектуальною власністю, на який варто орієнтуватися при подальшій модернізації української патентної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Commission sets out to harmonise EU patent rules URL:<https://sciencebusiness.net/news/commission-sets-out-harmonise-eu-patent-rules> (дата звернення: 06.10.2025).
2. Андрощук Г. Гармонізація патентного права ЄС для стимулювання інновацій, інвестицій та конкурентоспроможності URL:<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahistintelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/garmonizaciya-patentnogo-prava-es-dlyastimulyuvannya-innovaciy-investiciy-takonkurentospromozhnost.html> (дата звернення: 06.10.2025).
3. Комісія ухвалила План дій щодо інтелектуальної власності для зміцнення економічної стійкості та відновлення ЄС URL:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2187 (дата звернення: 06.10.2025).
4. Мартинюк І. Актуальні питання патентного права: досвід України та ЄС . Юридичний вісник. 2024. № 1. С. 282–290. URL:<https://doi.org/10.32782/yuv.v1.2024.31> (дата звернення: 06.10.2025).
5. Столярчук Н., Півторак В. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності в сільському господарстві в ЄС. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 342(3(1), 2025. С. 120-127. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-17](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-17) (дата звернення: 06.10.2025).

УДК 349.42(477)

ГАМОЦЬКИЙ Я.В., магістрант

Науковий керівник – **ЛИННИК Т.В.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОЛІЗІЇ В АГРАРНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ЩОДО ГРОМАДЯН, ІНОЗЕМЦІВ І ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Проаналізовано ключові колізії в українському праві що стосуються права іноземців та осіб без громадянства на володіння землею і було проведено аналітичну роботу по перспективі подолання даних проблем в Україні.

Ключові слова: Колізія , аграрне право, громадянин України, іноземець, земля.

Аграрне право України є комплексною галуззю, яка регулює відносини у сфері землекористування, власності на землю та ведення сільського господарства. Особливе місце тут займають норми, що стосуються правового статусу громадян України та іноземців, адже саме вони найчастіше породжують колізії.

Колізія в праві — це ситуація, коли дві або більше правові норми, що регулюють одні й ті самі суспільні відносини, містять різні або навіть протилежні за змістом положення. В аграрному праві України такі суперечності виникають особливо часто, оскільки ця галузь охоплює складний комплекс правовідносин у сфері землекористування, права власності та ведення сільського господарства. Найбільш колізійними є питання правового статусу громадян України та іноземців, які мають різний обсяг прав та обов'язків у земельних відносинах.

Одним із ключових проявів колізій є питання права власності на землю. Громадяни України мають повне право набувати у власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення, тоді як для іноземців та осіб без громадянства така можливість законодавчо обмежена. Водночас Цивільний кодекс України передбачає можливість набуття власності будь-якими фізичними особами, що створює правову невизначеність і суперечності між нормами [1].

Не менш важливими є розбіжності щодо оренди земельних ділянок. Законодавство України дозволяє іноземцям орендувати землю, однак окремі підзаконні акти встановлюють додаткові обмеження та процедури. Це призводить до різночитань і неоднакової практики застосування норм на місцевому рівні [3].

Складною залишається й ситуація із спадкуванням земельних ділянок. Іноземці мають право успадковувати землю, але зобов'язані відчужити її протягом року відповідно до статті 81 Земельного кодексу України. Водночас Цивільний кодекс не містить таких обмежень, що породжує конфлікт між нормами різних законодавчих актів [2].

Певну напругу викликає і питання ведення фермерського господарства. Громадяни України можуть створювати фермерські господарства та отримувати землю у власність чи користування. Іноземцям же дозволено брати участь лише як засновникам юридичних осіб, що суттєво обмежує їхні можливості в аграрному секторі [3].

Подолання таких правових колізій можливе лише шляхом кодифікації та систематизації аграрного законодавства. Необхідно гармонізувати норми внутрішнього права з міжнародними стандартами, а також забезпечити чітке розмежування правового статусу громадян та іноземців. Важливим інструментом має стати формування єдиної судової практики, яка б уніфікувала застосування правових норм і усунула неоднозначності.

Основні колізії

1. Право власності на землю

-Громадяни України мають право набувати у власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

-Іноземцям та особам без громадянства це заборонено, проте Цивільний кодекс України передбачає можливість набуття власності будь-якими фізичними особами, що створює суперечність.

2. Оренда земельних ділянок

-Законодавство дозволяє іноземцям орендувати землю, однак окремі підзаконні акти встановлюють додаткові обмеження, що породжує неоднозначність у практиці.

3. Спадкування земель

-Іноземці можуть успадковувати земельні ділянки, але зобов'язані відчужити їх протягом року (ст. 81 ЗКУ).[1]

-Це суперечить положенням ЦКУ, які не містять подібних обмежень для спадкоємців.

4. Ведення фермерського господарства

-Громадяни України мають право створювати фермерські господарства та отримувати для цього землю у власність чи користування.

-Іноземці можуть брати участь у таких господарствах лише як засновники юридичних осіб, без прямого права на землю, що створює колізійні ситуації.

Перспективи подолання колізій

Подолання таких суперечностей можливе шляхом кодифікації аграрного законодавства, гармонізації його з міжнародними стандартами та чіткішого розмежування

правового статусу громадян і іноземців. Важливою умовою є також формування єдиної судової практики, яка б забезпечувала однакове застосування норм у подібних правовідносинах.

Висновок. Колізії в аграрному праві України щодо громадян та іноземців або осіб без громадянства виникають через різницю в обсязі їхніх прав на землю та інші ресурси. Їхнє подолання сприятиме не лише стабільності правового регулювання, а й розвитку аграрного сектору, залученню інвестицій та ефективному використанню земельних ресурсів.

УДК 341.241"20"

ГАМОЦЬКИЙ Я.В., магістрант

Науковий керівник – **МАЛИШКО І.В.**, старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕВОЛЮЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ УГОД У ХХІ СТОЛІТТІ

Проаналізовано ключові етапи розвитку міжнародних торговельних угод у ХХІ столітті, визначено основні тенденції глобальної економічної інтеграції, виклики для багатосторонньої торговельної системи та перспективи її трансформації в умовах цифровізації та геополітичної напруги.

Ключові слова: міжнародна торгівля; економічна інтеграція; ВТО; регіональні торговельні угоди; глобалізація; протекціонізм.

Український протекціонізм — це політика, спрямована на захист вітчизняних виробників від іноземної конкуренції шляхом обмеження імпорту та стимулювання експорту. Основними інструментами є встановлення тарифних бар'єрів (мита) та нетарифних бар'єрів (ліцензування, квотування, бюрократичні перешкоди, стандарти)

Міжнародна торгівля — це система обміну товарами, послугами, капіталом та робочою силою між різними країнами світу, яка охоплює сукупність зовнішньоторговельних операцій усіх держав. Вона передбачає експорт — вивезення товарів і послуг за кордон, та імпорт — їхнє ввезення на внутрішній ринок. Основними елементами міжнародної торгівлі є товарна структура, що відображає співвідношення різних груп товарів у світовому обороті, та географічна структура, яка показує розподіл торговельних потоків між країнами.

На початку ХХІ століття міжнародна торгівля продовжувала розвиватися в межах багатосторонньої системи Світової організації торгівлі (ВТО), яка забезпечувала універсальні правила та механізми врегулювання спорів [1, с.12–15; 2, с.7]. Проте уповільнення переговорного процесу в межах Дохійського раунду та зростання геоекономічних інтересів держав сприяли активному укладанню регіональних торговельних угод, які стали більш гнучким інструментом співпраці [3, с.20–25].

Ключові тенденції еволюції міжнародних торговельних угод включають:

- зміщення акценту від багатосторонніх до мегарегіональних форматів, таких як СРТРР та USMCA, що охоплюють значні частки світового ВВП [4, с.32–36];
- інтеграцію положень про цифрову торгівлю, інтелектуальну власність та сталий розвиток, що відображає зміни глобальної економіки [5, с.14–18];
- посилення протекціоністських заходів та торговельних бар'єрів унаслідок глобальних криз, зокрема пандемії COVID-19 та воєнних конфліктів [6, с.8–12].

Одночасно багатостороння система ВТО стикається з кризою ефективності через затримки у прийнятті рішень та обмеження роботи механізму врегулювання спорів [7, с.3–6]. Це сприяє поширенню практики укладання двосторонніх і регіональних угод, що дозволяють державам швидше адаптуватися до змін світового ринку [8, с.4–9].

Україна активно інтегрується у глобальні торговельні процеси через Угоду про асоціацію з ЄС, участь у системі СОТ та укладання нових угод про вільну торгівлю [9, с.10–13]. Така політика сприяє розширенню ринків збуту, але водночас потребує адаптації національного законодавства та підвищення інституційної спроможності для ефективного виконання зобов'язань.

Сморода П.О., Сімакова С.І. Проблеми доказування корупційних правопорушень в Україні.....	87
Старікова С.О., Настіна О.І. Самовільне зайняття земельної ділянки: правові наслідки та шляхи вирішення проблеми.....	89
Гроза В.С., Мельник В.О. Правове регулювання інвестиційної діяльності суб'єктів агробізнесу.....	90
Кармазіна Л.С., Настіна О.І. Проблеми використання земель, що опинилися під тимчасовою окупацією.....	92
Когутенко Д.В., Настіна О.І. Право спільної власності на землю: юридичний зміст та практика застосування.....	94
Катаєв Я.Д., Мельник В.О. Правові аспекти здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів агробізнесу України в умовах воєнних викликів.....	95
Нестеренко Н.Є., Настіна О.І. Особливості орендного землекористування під час воєнного стану.....	97
Бойко І.О., Настіна І.О. Судова практика щодо земельних спорів: сучасні тенденції та особливості в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	98
Кирилюк Д.В., Настіна О.І. Роль кадастру в системі земельних відносин України.....	100
Мусієць А.А., Настіна О.І. Способи захисту прав на землю під час воєнного стану: законодавство та практика.....	100
Придатченко М.Ю., Настіна О.І. Колективна власність на землю: історичні та сучасні аспекти правового режиму земельної частки (паю).....	102
Фролова К.А., Настіна О.І. Правовий режим земель природоохоронного призначення.....	104
Шаповал Н.О., Обіюх Н.М. Правові питання використання термальних вод в Україні.....	105
Хижняк С.Г., Настіна О.І. Право приватної власності на землю в умовах воєнного стану.....	107
Чередніченко К.А., Мельник В.О. Нетарифне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції.....	109
Бойко І.О., Пахомова А.О. Єдиний патент Європейського союзу та його значення для України.....	110
Гамоцький Я.В., Линник Т.В. Колізії в аграрному праві України щодо громадян, іноземців і осіб без громадянства.....	112
Гамоцький Я.В., Малишко І.В. Еволюція міжнародних торговельних угод у ХХІ столітті.....	114
Кармазіна Л.С., Пахомова А.О. Патентне право і принцип свободи конкуренції: межі правомірного використання винаходу.....	115
Костюк Р.М., Пахомова А.О. Патентне право в Україні: вплив законодавства ЄС на національну практику та гармонізацію нормативної бази.....	116
Матвієнко М.О., Пахомова А.О. Порівняльний аналіз ключових проблем аграрного та земельного права.....	117
Панченко О.М., Пахомова А.О. Роль ветеранів у відновленні та розвитку аграрного сектору України.....	119
Придатченко М.Ю., Пахомова А.О. Проблеми патентування медичних препаратів під час воєнного стану.....	120
Сергєєв О.В., Ковальчук І.В. Роль СОТ у врегулюванні міжнародних торговельних спорів: виклики та перспективи для України.....	122
Сергєєв О.В., Настіна О.І. Земельний сервітут: види, правове регулювання та проблеми реалізації.....	123
Сергєєв О.В., Линник Т.В. Колізія між правом на працю та економічними інтересами держави.....	125
Когутенко Д.В., Малишко І.В. Світовий банк і його роль у глобальному розвитку.....	126
Кириченко В.В., Малишко І.В. Особливості державного фінансового контролю у сфері оборонних закупівель в умовах воєнного стану.....	127